

Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно насърчаване на нови подходи в работата с младежта с цел откриване и развиване на потенциала на младите хора

(2016/C 467/03)

СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ:

1. Политическия контекст във връзка с този въпрос, изложен в приложението към настоящите заключения.

ПРИЗНАВАТ, ЧЕ:

2. Младите жени и мъже притежават вътрешен потенциал и талант, които могат да са от полза за тях и за цялото общество. Потенциалът на младите жени и мъже може да се разглежда като компетентности (знания, умения, отношение), които доразвиват техните творчески заложби и многообразие.
3. Младите хора се стремят да развият своя потенциал, талант и творчески заложби във връзка с активното гражданско участие, личното развитие и пригодността за заетост. Развитието на таланта означава да се превърнат изключителните способности във високи постижения, а развитието на потенциала означава да се развият латентните качества или заложби, които могат да доведат до бъдещ успех или полезност, като се има предвид индивидуалното положение на младите жени или мъже.
4. С цел откриване и развиване на потенциала и таланта на всички млади хора ЕС и неговите държави членки трябва да подкрепят и да насърчават осъществяването на ефективни междусекторни политики, които могат да стимулират и подкрепят младите хора и да ги подпомагат за реализирането на пълния им потенциал. Специално внимание следва да се отдели на хората в трудно житейско положение.
5. Работата с младежта се използва за достигане до младите хора, включително тези, които са маргинализирани или са изправени пред риск да бъдат маргинализирани. Тъй като обаче начинът на живот и поведението на хората се променя в контекста на новото социално и технологично развитие, от основно значение е да продължат да се развият нови методи и подходи в работата с младежта. С цел разбиране и осъществяване на контакти с младите хора работата с младежта следва също да подобри и дейностите си в цифровия свят.

ПОДЧЕРТАВАТ, ЧЕ:

6. Работата с младежта се осъществява под много различни форми и в различна среда и отговаря на разнообразните нужди, мечти, стремежи и условия на живот на младите хора. Нейният капацитет за по-широк обхват и по-добро реагиране на възникващите промени води до качествени промени в живота на младите хора и обществото.
7. Процесите на учене в работата с младежта подпомагат младежите да развият компетентностите си по холистичен начин, което включва знания, умения и отношение. Работата с младежта често се използва за подпомагане на младите хора да преодоляват различни житейски предизвикателства, било по време на прехода от образователната система към работното място, периоди на безработица, различни възникващи заплахи, включително радикализация, водеща до свързан с насилие екстремизъм, или в търсенето им на положителна идентичност и чувство на принадлежност.
8. Средата, в която се осъществява работата с младежта, следва да бъде стимулираща, адаптивна, привлекателна и да отговаря на новите тенденции в живота на младите хора, като по този начин ги подпомага при откриването и развиването на техния потенциал, който често може да е скрит и да остане незабелязан в рамките на формалното образование или в други сектори. Тази среда следва да бъде място за експериментиране и пробване на нови неща, където неуспехът е допустим и се смята за част от процесите на учене и социална интеграция.
9. Дейностите, разработени в рамките на работата с младежта, се оказват ефективни за положителното развитие на младите личности и трябва да бъдат подкрепяни и укрепвани и напред. Насърчаването на иновациите в работата с младежта следва да се разглежда като част от реакцията на постоянните промени, насочена към привличане на интереса на всички млади хора, включително онези, които още не участват активно в дейностите за работа с младежта. Иновациите следва да бъдат част от постоянното подобряване на качеството на работата с младежта, като отговарят на потребностите, интересите и опита на младите хора така, както ги разбират самите те⁽¹⁾.

⁽¹⁾ *Качествена работа с младежта* — обща рамка за бъдещото развитие на работата с младежта; доклад на експертната група по системите за качество в областта на работата с младежта в държавите — членки на ЕС, Европейска комисия, 2015 г.

10. За да бъдат привлечени младите хора и да се гарантира по-голямо въздействие върху техния живот, следва да се помисли за нова среда, в която младите хора да прекарват времето си, например модерна градска инфраструктура и виртуално пространство, както и нови подходи, при които се използват новаторски онлайн и офлайн инструменти (като игровизация ⁽²⁾, дейности с използване на GPS ⁽³⁾, значки за учебни постижения ⁽⁴⁾ или проекционно мислене ⁽⁵⁾), като те бъдат взети предвид при по-нататъшното развитие на образованието, обучението, работата с младежта и политиките за младежта.
11. За да има успех това новаторство, самите млади хора следва да играят решаваща роля в замисъла, разработването и осъществяването на новаторския процес в работата с младежта.
12. Капацитетът на работещите с младежи специалисти (доброволци или служители) може да се повиши чрез възможности за образование, обучение и работа в мрежа, насоки, както и чрез финансова помощ, така че да се търсят и прилагат нови и новаторски подходи в работата с младежта с цел да се достигне до възможно най-много млади хора, особено онези, които са трудни за достигане, и да се постигне по-голямо въздействие върху техния живот.
13. Създаването на политика за младежта, основаваща се на обективни факти, налага редовно актуализиране с актуални и имащи отношение данни, събирани на местно, регионално, национално и европейско равнище. Следва да бъде включена и информацията относно начините на живот и актуалните тенденции в живота ⁽⁶⁾ на младите хора.
14. Отвъд развитието на самия сектор на работата с младежта, от решаващо значение за разработване на нови подходи в работата с младежта е междусекторното сътрудничество. В контекста на прилагането на нови подходи в работата с младежта и практиките в рамките на политиката за младежта, сътрудничеството на заинтересованите страни, представляващи различните сектори, трябва да се улесни и насърчи, така че да се гарантира ефективно установяване на възможностите за сътрудничество ⁽⁷⁾ и да се допринесе за качеството на практическата работа с младежта и по-доброто реализиране на потребностите на младите хора.

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ, ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

15. Да насърчават, подкрепят и оценяват използването, проектирането, разработването, тестването и разпространението на нови инструменти и подходи, които да се използват в работата с младежта чрез междусекторно сътрудничество, за да се отговори по подходящ начин на настоящите потребности и бъдещите предизвикателства, интереси и очаквания на младите хора и на обществото. За да се гарантира качество, младите хора, изследователите по въпросите на младежта, работещите с младежта специалисти и младежките организации следва да бъдат приканени да вземат активно участие на всички етапи от процеса.
16. Да повишават способностите на работещите с младежта специалисти (доброволци или служители) за новаторство, както и да развиват потенциала и таланта на младите хора, като предоставят възможности за образование и обучение, насочени по-специално върху:
  - а) използване и адаптиране на новаторски подходи в практическата работа с младежта;
  - б) включване в образованието и практическата работа с младежта на информацията относно актуалните тенденции в живота на младите хора;
  - в) използване на междусекторното сътрудничество при проектирането на нови и новаторски инструменти и подходи в практическата работа с младежта;
  - г) методите, по-специално за откриване и впоследствие развиване на потенциала и таланта на младите хора, като се изгражда тяхното самоуважение и увереността им в себе си;

⁽²⁾ *Игровизацията* означава прилагане на игрови механизми спрямо дейности, различни от игри, с цел промяна на поведението на хората. Има примери за приложения, които отброяват крачките, които човек извървява всеки ден, и предлагат награди и възможност за сравнение с резултатите на други хора. Различни елементи от игровата динамика и игровите механизми могат да се прилагат и в работата с младежта. (Gamification 101: An Introduction to the Use of Game Dynamics to Influence Behaviour [Игровизация 101: Увод в използването на игровата динамика за повлияване на поведението], Bunchball, 2010)

⁽³⁾ *Дейностите с използване на GPS* се нуждаят от електронни устройства с GPS позициониране (основно смартфони) за различни дейности с цел подпомагане на физическото придвижване, ориентиране в нова среда, изпълняване на различни задачи или научаване на повече информация за интересни места.

⁽⁴⁾ *Значките за учебни постижения* са виртуални значки в онлайн пространството, с които се отбелязват постиженията на учещия. Някои компании подкрепят идеята, включително Mozilla, която създаде онлайн платформа, наречена Open badges. Това съответства на инициативите, свързани с признаването на неформалното учене в работата с младежта.

⁽⁵⁾ *Проекционното мислене* е насочен към човека експериментален подход, който се характеризира със сътрудничество и оптимизъм. То функционира добре при младите хора, тъй като те стават неразделна част от промяната, като в същото време измислят ново решение. То може да се използва за (пре)проектиране на различни програми, инструменти или пространства за младите хора. (Design Thinking for Educators Toolkit [Набор от инструменти на проекционното мислене, предназначен за педагози], 2012 г.)

⁽⁶⁾ Информацията относно начините на живот и тенденциите в живота на младите хора включва специфични елементи за младежите от социологическа, психологическа и педагогическа гледна точка. Тази информация следва да отговори на въпроси като: Какви са интересите на младите хора? От какво се страхуват? Как учат? Как прекарват свободното си време? Как си взаимодействат в социалните мрежи? Как управляват финансите си?

⁽⁷⁾ Като пример за това може да се посочи провеждането на творчески семинар с цел създаване на ново приложение за мобилни устройства, в който да участват работещи с младежи специалисти, млади хора и специалисти от областта на информационните и комуникационните технологии.

- д) участието на младите хора като източник на ценна информация и опит, например в развитието на дигитални компетентности;
- е) достигане до младите хора, които са изправени пред риск от маргинализация, като се използват новаторски подходи и се насочва вниманието върху развитието на техния потенциал и талант.
17. Да насърчават по целесъобразност устойчивата подкрепа, включително финансова, за организациите, които работят със и за младите хора, по-специално по колективни проекти и като се следват принципите ⁽⁸⁾ на работа с младежта, така че да се изграждат способностите им за иновации.
18. Да работят тясно с представителите на регионалните и местните власти, младежките съвети и организациите за работа с младежта, младите хора и други активисти за работа с младежта, така че посланията, включени в тези заключения, да намерят широко приложение в практиката на регионално и местно равнище.
19. Да популяризират и подкрепят — в партньорство с местните власти и по целесъобразност — пространства и възможности, така че младите хора да могат да създават лични контакти и да развиват общи инициативи.
20. Да обмислят създаването на гъвкави пространства и възможности за експериментиране, на принципа на проба и грешка, където работещите с младежта специалисти и младите хора могат да се учат да реагират на бързо променящите се условия и начини на живот, а също и как да се справят със сложни ситуации.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

21. Да обмислят редовното събиране и анализ на информацията относно тенденциите в живота на младите хора и да подкрепят разпространението на констатациите до съответните заинтересовани страни, включително национални, регионални и местни създатели на политики, доброволци в областта на работата с младежта, младежки лидери и работещи с младежта специалисти.
22. Да търсят новаторски подходи, прилагани в практическата работа с младежта, включително други имащи значение области като образование и обучение, спорт и култура, социални услуги, информационни и комуникационни технологии и т.н., и да създават възможности за адаптиране на използваните в други области на политиката новаторски подходи, така че да се прилагат за работата с младежта, както и за обмен на примери на добри практики.
23. Да набелязват по целесъобразност новите компетентности, които са необходими на работещите с младежта специалисти, и да разработват модули за образование и обучение, които улесняват придобиването на нови компетентности от работещите с младежта специалисти, включително цифрови компетентности.
24. Посредством създаването, наблюдението и оценяването на политиките, стратегиите и инициативите в областта на младежта на национално, регионално и местно равнище да набелязват нови подходи в работата с младежта, които подпомагат откриването и развиването на потенциала и таланта на всички млади хора.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

25. Да прави редовен анализ и да включи в Доклада за младежта раздел, който да предоставя актуализирана и точна информацията относно най-новите начини на живот и тенденции в живота на младите хора.
26. Да подкрепи обмена на информацията относно начина на живот и тенденциите в живота на младите хора, както и примерите за добри практики и новаторски подходи, прилагани в работата с младежта, на равнището на държавите — членки на ЕС, както и извън пределите на ЕС. Да организира експертни срещи, конференции и други дейности за взаимно обучение и да обмисли използването на платформи, например Европейската конвенция за работа с младежта, с цел насърчаване на новаторските подходи в работата с младежта.
27. Да използва по възможно най-добрия начин съществуващите програми на ЕС, например Еразъм+, с цел подкрепа за прилагането на новаторски подходи в практическата работа с младежта.

⁽⁸⁾ Вж. бележка под линия 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Като приема тези заключения, Съветът припомня по-специално следното:

- Съобщението на Комисията „Европа 2020“⁽¹⁾, одобрено от Европейския съвет и неговите водещи инициативи „Нови умения и работни места“⁽²⁾, „Съюз за иновации“⁽³⁾ и „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“⁽⁴⁾.
- Заключенията на Съвета от 30 май 2016 г. относно ролята на сектора на младежта в рамките на интегриран и междусекторен подход за предотвратяване и борба с водещата до насилие радикализация сред младите хора (9640/16)⁽⁵⁾.
- Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 15 декември 2015 г., относно европейски работен план за младежта за периода 2016—2018 г.⁽⁶⁾
- Заключенията на Съвета от 18 май 2015 г. относно подобряване на междусекторното сътрудничество в областта на политиката за ефективното преодоляване на социално-икономическите предизвикателства пред младите хора⁽⁷⁾
- Заключенията на Съвета от 20 май 2014 г. относно насърчаване на младежкото предприемачество с цел стимулиране на социалното приобщаване на младите хора⁽⁸⁾
- Заключенията на Съвета от 25 ноември 2013 г. относно подобряване на социалното приобщаване на неработещите, неучещи и необучаващи се млади хора⁽⁹⁾
- Заключенията на Съвета от 16 май 2013 г. относно приноса на качествена работа с младежта за развитието, благоденствието и социалното приобщаване на младите хора⁽¹⁰⁾
- Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 година относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене⁽¹¹⁾
- Заключенията на Съвета от 11 май 2012 г. относно разгръщането на творческия и новаторския потенциал на младите хора⁽¹²⁾
- Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 18 ноември 2010 г. относно социално-възпитателната работа с младежта⁽¹³⁾
- Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 11 май 2010 г., относно активното приобщаване на младите хора: преодоляване на безработицата и бедността⁽¹⁴⁾
- Проучвания и декларации:
  - Съвместния доклад на Съвета и на Комисията за 2015 г. относно изпълнението на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.)⁽¹⁵⁾
  - Доклада на експертната група по системите за качество в областта на работата с младежта в държавите — членки на ЕС, 2015 г.
  - Декларация на Втората европейска конвенция за работа с младежта (2015 г.)⁽¹⁶⁾

⁽¹⁾ 7110/10

⁽²⁾ 17066/10

⁽³⁾ 14035/10

⁽⁴⁾ 9981/10 REV 1

⁽⁵⁾ 9640/16

⁽⁶⁾ ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 1.

⁽⁷⁾ ОВ С 172, 27.5.2015 г., стр. 3.

⁽⁸⁾ ОВ С 183, 14.6.2014 г., стр. 18.

⁽⁹⁾ ОВ С 30, 1.2.2014 г., стр. 5.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 168, 14.6.2013 г., стр. 5.

⁽¹¹⁾ ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.

⁽¹²⁾ ОВ С 169, 15.6.2012 г., стр. 1.

⁽¹³⁾ ОВ С 327, 4.12.2010 г., стр. 1.

⁽¹⁴⁾ ОВ С 137, 27.5.2010 г., стр. 1.

⁽¹⁵⁾ ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 17.

⁽¹⁶⁾ http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/8529155/The+2nd+European+Youth+Work+Declaration_FINAL.pdf/cc602b1d-6efc-46d9-80ec-5ca57c35eb85